

KALEVALASEURA

KALEVALASEURA-SÄÄTIÖ sr
Toimintakertomus 2019

SISÄLLYS

YLEISTÄ	3
<i>Kalevalaseura-säätiön tarkoitus ja sen toteutuminen vuonna 2019</i>	
Toimintaympäristö	
Toimintaedellytykset	
Päätöksenteossa noudatetut periaatteet	
Kalevalaseuran toiminnan painopisteet vuonna 2019	
VARSINAINEN TOIMINTA 2019	5
<i>Hallinto</i>	5
Vuosikokous	
Hallitus	
Tilintarkastaja	
Taloustoimikunta ja rahanvartija	
Päätöksenteossa noudatetut periaatteet	
Lähipiiritapahtumat	
Kirjanpito palvelut	
Tietosuoja Kalevalaseurassa	
Jäsenyydet, edustukset ja yhteistyö	
<i>Henkilöstö ja toimisto</i>	7
Uuden toiminnanjohtajan rekrytointi ja perehdyttäminen	
Henkilökunta	
Toimisto ja asiakaspalvelu	
Asiakirja-arkisto ja käsikirjasto	
Valokuvat	
<i>Kalevalaseura jäsentensä verkostona</i>	8
Kalevalaseuran jäsenistö 2019	
<i>Tapahtumien järjestäjä ja tukija</i>	9
Kalevalan päivän tapahtumat	
Seppeleenlasku Lönnrotin patsaalla	
Seminaari ”Ei se synny, synnyttämättä”	
Kekrinpäivän seminaari: Kuviteltuja maailmoja	
<i>Tutkimuksen tukija ja julkaisija</i>	10
<i>Eurooppa, Suomi, Kalevala. Mikä mahdollisti Kalevalan?</i> Kalevalaseuran vuosikirja 98	
<i>Tuolla puolen, siellä jossakin. Käsityksiä kuvitelluista maailmoista.</i> Kalevalaseuran vuosikirja 99	
<i>Oi paradigma! Näkökulmia tieteen periaatteisiin ja käsityksiin Krohneista nykypäivään.</i> Kalevalaseuran vuosikirja 100	
Akseli Gallen-Kallelan ja Johannes Öhquistin kirjeenvaihdon transkriptointi	
<i>Taiteellisten tulkintojen mahdollistaja</i>	11
<i>Apurahojen ja tunnustuspalkintojen myöntäjä</i>	
Kekrinpäivän tunnustuspalkinto	
Apurahat	
<i>Kalevalan kääntäjien tukiverkosto</i>	12

Tiedonvälittäjä	12
Jäsenkirjeet	
Uutiskirjeet	
Lehdistötiedotteet	
Verkkosivut	
Kalevalan kulttuurihistorian -sisarsivu	
Taiteilijoiden Kalevala -sisarsivu	
Kalevala maailmalla -sisarsivu	
Blogi Myyttinen preesens. Ajankohtaista <i>Kalevalasta</i> , kulttuurista, tutkimuksesta ja taiteesta	
Kalevala-tietoa englanniksi	
Sosiaalinen media	
Mediaseuranta	
Nehvon vartio	14
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA	15
Kalevalaseura varallisuutta omistavana säätiönä	

Yleistä

Kalevalaseura-säätiön tarkoitus ja sen toteutuminen vuonna 2019

Vuonna 1911 perustetun Kalevalaseura-säätiön tehtävänä on edistää, tukea ja tehdä tunnetuksi Kalevalaan, kalevalamittaisiin runoihin ja muuhun suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyvää tutkimusta ja taidetta, niitä yhdistäviä toimintoja ja uusia tulkintoja niin kotimaassa kuin maailmalla.

Kalevalaseura on tiede- ja kulttuurijärjestö sekä yleishyödyllinen yhteisö, jonka asiantuntijuus ja resurssit liittyvät sääntöjen mukaisesti kalevalamittaisiin runoihin, *Kalevalaan* ja sen kulttuurihistoriaan sekä suomalaiseen kulttuuriperintöön. Kalevalaseura palvelee eri kansalaispiirejä julkaisu-, tutkimus- ja tiedotustoiminnallaan sekä järjestämällä yksin ja yhdessä muiden tahojen kanssa tapahtumia ja osallistumalla keskusteluun *Kalevalan* asemasta ja merkityksestä Suomessa ja maailmalla. Kalevalaseura tukee myös taloudellisesti kalevalamittaisten runojen, *Kalevalan* ja *Kalevalan* kulttuurihistorian parissa työskenteleviä tutkijoita, taiteilijoita, *Kalevalan* kääntäjiä ja muita asianharrastajia. Lisäksi Kalevalaseura jakaa tunnustuspalkintoja, myöntää apurahoja, antaa lausuntoja ja laatii aloitteita sääntöjen mukaisesti kiinnostuksen kohteisiin liittyvistä hankkeista. Säätiön toiminnan painopiste on Suomessa, mutta toimintaa on myös ulkomailla.

Toimintaympäristö

Kalevalaseuran lähimpänä maantieteellisenä toimintaympäristönä on kotipaikka Helsinki ja pääkaupunkiseutu, mutta myös muu Suomi, etenkin Ilo-mantsi, jossa Kalevalaseura omistaa jäsenistölleen, tutkijoille ja taiteilijoille vuokrattavan talon tiloineen. *Kalevalan* taiteellisista tulkinnoista kiinnostuneiden taiteilijoiden, kääntäjien sekä kansainvälisen kalevalamittaisten runojen ja *Kalevalan* kulttuurihistorian tutkimuksen kautta toimintaympäristönä on koko maailma.

Kalevalaseura tekee yhteistyötä tieteellisten ja taiteellisten yhteisöjen, yleishyödyllisten kulttuurijärjestöjen sekä apurahoja ja tunnustuspalkintoja myöntävien kulttuurialan säätiöiden kanssa. Seuran keskeistä toimintaympäristöä ovat niin ikään kalevalamittaisten runojen, *Kalevalan*, sen kulttuurihistorian sekä suomalaisen kulttuuriperinnön parissa työskentelevät tutkijat ja taiteilijat, seurakunnat, yhdistykset, arkistot, museot, koulut ja instituutit sekä yliopistojen perinteen-, kielen-, kirjallisuuden sekä taiteentutkimuksen laitokset, samoin kuin taideyliopistot ja -korkeakoulut. Myös *Kalevalan* kääntäjät, tutkijat ja taiteilijat ulkomailla kuuluvat seuran toimintakenttään.

Toimintaedellytykset

Tehtävien hoitamisessa ja edellä kuvatussa toimintaympäristössä Kalevalaseuralla oli vuonna 2019 hyvät toimintaedellytykset:

- toiminta-alaa hyvin tunteva, ammattitaitoinen henkilökunta,
- asiantunteva hallitus ja taloustoimikunta,
- vahva talous,
- tehokas viestintä,
- seuran toiminnan tavoitteet tunteva ja niitä edistävä jäsenistö,
- kykyä yhteistyöhön ja verkostoitumiseen.

Päätöksenteossa noudatetut periaatteet

Kalevalaseuran toiminta perustuu säätiön sääntöihin sekä toimintaa ohjaaviin strategioihin (toimintastrategia, viestintästrategia ja sijoitusstrategia).

Kalevalaseurassa noudatetaan hyviksi koettuja käytäntöjä, mutta samalla etsitään uusia toimintatapoja tuoda esille kalevalamittaiseen runouteen, *Kalevalaan* ja *Kalevalan* kulttuurihistoriaan liittyvää tutkimusta, taidetta ja tapahtumia.

Kalevalaseuran toiminnan arvoja ja periaatteita ovat aktiivisuus, asiantuntijuus, luotettavuus, yhteistyöhakuisuus, pitkäjänteisyys, suvaitsevaisuus sekä avoimuus uusille ideoille ja avauksille. Nämä näkyivät myös vuonna 2019 säätiön toiminnassa.

Kalevalaseuran hallitus ja toiminnanjohtaja huolehtivat siitä, että luottamustoimisilla henkilöillä oli ajantasaiset ja riittävät tiedot päätöksentekoa varten Kalevalaseuran asioissa. Lisäksi hallitus huolehti siitä, että toiminta oli sääntöjen mukaista ja johdonmukaista. Työnantajana Kalevalaseuran hallitus huolehti henkilöstön resurssien riittävydestä uusista hankkeista päätettäessä.

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan jäsenenä Kalevalaseuran hallinnossa ja toiminnassa noudatetaan hyvää säätiötapaa, säätiötoimintaa periaatteellisesti ohjaavaa kansainvälisen käytännön mukaista asiakirjaa.

Kalevalaseuran toiminnan painopisteet vuonna 2019

Kalevalaseuran hallituksen hyväksymän strategian ja vuoden 2019 toimintasuunnitelman mukaisesti toiminnan painopisteitä oli vuonna 2019 kahdeksan:

1. Toiminnanjohtajan rekrytoiminen ja perehdyttäminen

Toiminnanjohtajan vaihtuminen, uuden toiminnanjohtajan valintaprosessi ja perehdyttäminen olivat tärkeä osa vuoden toimintaa (ks. Henkilökunta ja toimisto/ Uuden toiminnanjohtajan rekrytointi ja perehdyttäminen s. 7–8).

2. Tutkimuksen tukija ja julkaisija

Kalevalaseura tuki, tuotti ja hyödynsi *Kalevalaan*, kansanrunoihin, *Kalevalan* kulttuurihistoriaan sekä suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyvää tutkimustietoa tapahtumissaan ja julkaisuissaan (vuosien 2019–2021 Kalevalaseuran vuosikirjat, verkkosivustot, tiedotus, seminaarit, apurahat).

3. Tapahtumien järjestäjä ja tukija

Kalevalaseura järjesti Kalevalan päivänä perinteiseen tapaan tilaisuuden Elias Lönnrotin patsaalla, yhdessä SKS:n kanssa seminaarin *Avoim Kalevala*- verkkojulkaisusta, Kekrinpäivän seminaarin Kuviteltuja maailmoja sekä tuki taloudellisesti muiden järjestämiä tapahtumia.

4. Tiedonvälittäjä ja keskustelufoorumi

Kalevalaseura viesti aktiivisesti, monipuolisesti ja laajasti toiminnastaan sekä *Kalevalaan* että sen kulttuurihistoriaan liittyvistä asioista. Kalevalaseura tarjosi keskustelu- ja vuorovaikutusfoorumin *Kalevalasta* ja säätiön toiminta-alasta kiinnostuneille ihmisille.

Kalevalaseura ylläpiti ja päivitti verkkosivustojaan, täydensi englanninkielistä *Kalevala*-sivustoa, hyödynsi Meltwaterin toimittamaa uutisaineistoa sivuillaan, julkaisi uudistettuna *Kalevalan* kulttuurihistoria -sivuston, valmisteli vuonna 2020 julkaistavaa uutta sisärsivustoaan *Kalevalan* lähteillä -aiheesta, lähetti neljä sähköistä jäsenkirjettä ja uutiskirjettä sekä toimitti tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista jäsenistön lisäksi yhteistyökumppaneille ja medialle. Lisäksi Kalevalaseura osallistui aktiivisesti sosiaalisen median toimintaan.

5. Taiteellisten tulkintojen mahdollistaja

Kalevalaseura tuki kolmea tahoa, joissa oli esillä *Kalevalan* taiteelliset tulkinnat.

6. Kalevalan kääntäjien tukiverkosto

Kalevalan käännökset kuvastavat eepokseen kohdistuvaa jatkuvaa kiinnostusta myös ulkomailla. Vaikka vuonna 2019 ei toimiston tietoon tullutkaan uusia *Kalevalan* käännöksiä, kääntäjien ja tutkijoiden kiinnostus *Kalevalaa* kohtaan oli kuitenkin vilkasta.

Kalevalaseura antaa asiantuntija-apua *Kalevalan* kääntäjille ja tutkijoille sekä etsii heille yhteistyökumppaneita.

7. Yhteistyökumppani

Kalevalaseura on innostava, luotettava ja asiantunteva yhteistyökumppani toiminta-alaansa liittyvissä kysymyksissä. Kalevalaseuran seminaarit, tapahtumat ja julkaisut toteutettiin vuonna 2019 yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa.

8. Apurahojen ja tunnustuspalkintojen myöntäjä

Kalevalaseura myöntää tunnustuspalkintoja ja apurahoja *Kalevalan* ja suomalaisen kulttuuriperinnön parissa ansioituneille henkilöille. Vuonna 2019 Kalevalaseura myönsi kaksi post doc- apurahaa sekä Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot.

VARSINAINEN TOIMINTA 2019

Hallinto

Vuosikokous

Kalevalaseuran sääntöjen mukaan hallitus kokoontuu vuosikokoukseen kunkin vuoden toukokuun loppuun mennessä. Vuonna 2019 kokous pidettiin 18. maaliskuuta Kalevalaseurassa. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Riitta Ojanperä ja sihteeriksi Ulla Piela. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Pekka Hako ja Eija Timonen.

Kokouksessa vahvistettiin toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2018 sekä todettiin tilintarkastuskertomus. Kokouksessa päätettiin myös vuoden 2019 toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta, määrättiin kokouspalkkioiden suuruus, valittiin tilintarkastaja ja varatilitarkastaja, päätettiin uusien jäsenten ja kunniajäsenten kutsumisesta sekä valittiin hallitus vuodeksi 2019.

Hallitus

Säätiön asioista päättää hallitus, johon kuuluu seitsemän Kalevalaseura-säätiön jäsentä. Henkilö voi toimia hallituksessa enintään kolme peräkkäistä toimikautta. Hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Antti Huntus, Tuomas Martikainen ja Eija Timonen olivat erovuorossa yhden toimikauden jälkeen ja olivat valittavissa uudelleen. Heidät valittiin uudelleen. Hallitukseen kuuluivat heidän lisäksi Pekka Hakamies, Pekka Hako, Helmi Järviluoma-Mäkelä sekä Riitta Ojanperä.

Vuosikokouksen jälkeisessä järjestäytymiskokouksessaan 18.3.2019 hallitus valitsi yksimielisesti puheenjohtajaksi vuodeksi 2019 Pekka Hakamiehen ja varapuheenjohtajaksi Pekka Hakon.

Hallitus kokoontui vuoden 2019 aikana yhdeksän kertaa: 15.2., 6.3. sähköpostikokous, 18.3. vuosikokous ja järjestäytymiskokous, 20.5., 10.6., 31.8. Nehvossa, 14.10. sekä 25.11.

Tilintarkastaja

Hallitus valitsi vuosikokouksessa tilintarkastajaksi toimikaudeksi 2019 tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n. Vastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Jaana Salmi.

Taloustoimikunta ja rahanvartija

Hallitus asetti järjestäytymiskokouksessaan 18.3.2019 taloustoimikunnan toimikaudeksi 2019 ja vahvisti sen jäsenmääräksi neljä varsinaista jäsentä. Jäseniksi valittiin sijoitusjohtaja Mikko Koivusalo, asianajaja Mikko Ojala sekä asiamies Ralf Sunell. Säätiön rahanvartijaksi valittiin KTM Jussi Vaarnavuo.

Taloustoimikunta valitsi vuoden ensimmäisessä kokouksessa keskuudestaan puheenjohtajaksi Ralf Sunellin ja varapuheenjohtajaksi Mikko Koivusalon. Taloustoimikunta kokoontui kolme kertaa: 22.3., 21.8. sekä 19.11.2019.

Taloustoimikunta ja rahanvartija tekivät vuoden aikana hallitukselle sijoitussuunnitelman mukaisia muutosesityksiä säätiön salkkuun. Rahanvartija huolehti hallituksen hyväksymistä sijoitustoimenpiteistä, laati kokouksiin salkkuyhteenvedot sekä sijoitustapahtuma- ja kassavirtaraportit Suomen Sijoitustutkimus Oy:n tuottaman datan avulla.

Lähipiiritapahtumat

Säätiölain ja hyvän hallintotavan mukaisesti Kalevalaseura-säätiö raportoi toimintakertomuksessaan suppean lähipiirin kanssa tehdyistä lähipiiritapahtumista. Kalevalaseura-säätiöllä on myös hallituksen vahvistama lähipiiriohje. Kalevalaseuran suppeaan lähipiiriin kuuluvat määräysvaltaa käyttävinä hallituksen jäsenet sekä toiminnanjohtaja ja tilintarkastaja, heidän perheenjäsenensä sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt ja säätiöt.

Kalevalaseuran suppeaan lähipiiriin kuuluvat henkilöt

- eivät osallistu säätiössä asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon, jos kysymyksessä on säätiön ja edellä mainitun henkilön välinen sopimus tai muu oikeustoimi, tai jos henkilöllä on muutoin asiassa olennaista, säätiön kanssa mahdollisessa ristiriidassa olevaa etua,
- eivät osallistu avustusta, muuta vastikkeetonta etua tai taloudellista toimintaa koskevan asian käsittelyyn, jos edunsaajana on hän tai hänen perheenjäsenensä, lähisukulaisensa tai heidän määräysvallassaan oleva yhteisö tai säätiö.

Kalevalaseuran tavanomaiset lähipiiritoimet ovat:

- tilintarkastajalle maksetaan palkkio laskun mukaan,
- työsuhteessa olevalle toiminnanjohtajalle maksetaan hallituksen päättämän työsopimuksen mukainen palkka,
- säätiön lähipiiriin kuuluville voidaan myöntää apurahoja samoin perustein kuin muillekin apurahanhakijoille,
- säätiön lähipiiriin kuuluvia asiantuntijoita voidaan palkata tutkimus-, taide- ja julkaisuhankkeisiin samoin perustein kuin muitakin asiantuntijoita,
- säätiön lähipiiriin kuuluvat henkilöt voivat käyttää llomantsissa sijaitsevaa säätiön omistamaa Nehvon vartiota korvauksetta silloin, kun siellä on vapaata. Edellytyksenä on, että he kiinnostavat huomiota ja osallistuvat mahdollisuuksiensa mukaan kiinteistön huoltotoimenpiteisiin.

Vuonna 2019 Kalevalaseuran lähipiiriin kuuluneet eivät ole saaneet kokouspalkkioita, avustuksia, apurahoja tai tunnustuspalkintoja säätiöltä. Säätiö ei myöskään ole antanut lainoja tai sitoumuksia lähipiiriin kuuluville.

Kalevalaseuran lähipiiriin kuuluva henkilö tai hänen perheenjäsenensä, lähisukulaisensa tai heidän määräysvallassaan oleva yhteisö tai säätiö voi saada tunnustuspalkintoja ja apurahoja tai vastikkeetonta etua vain samoilla edellytyksillä kuin säätiön tarkoituksen mukainen kohderyhmä.

Hallituksen jäsenille on maksettu vuonna 2019 saman suuruisia luento- ja kirjoituspalkkioita esitelmistä ja artikkeleista kuin muillekin säätiön hankkeisiin palkatuille asiantuntijoille. Heille on myös maksettu matkalaskujen perusteella kulukorvauksia osallistumisesta hallituksen kokouksiin ja säätiön tapahtumiin. Vuonna 2019 hallituksen jäsenet eivät ole käyttäneet Nehvon vartiota.

Yhteenveto säätiön lähipiiritoimista suppean lähipiirin kanssa vuonna 2019:

Lähipiirisuhde	Lähipiiritoimi	€
Hallituksen jäsenet ja henkilökunta	Kirjoituspalkkiot	1800,00
Henkilökunta	Palkat	86 036,20
Tilintarkastaja PwC Oy	Tilintarkastus	6291,28
Yhteensä		94 127,48

Kirjanpito palvelut

Säätiö osti toimintavuonna tili- ja kirjanpito palvelut Töölön Laskenta Oy:ltä.

Tietosuoja Kalevalaseurassa

Kalevalaseurassa noudatetaan henkilötietojen käsittelyssä ja tietosuojakäytänteissä kansallisen lainsäädännön ja EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Hallitus hyväksyi vuonna 2017 toimistossa laaditun henkilötietojen käsittelyn arviointi- ja tietosuojakartoituksen sekä arvioi vastuut, käytännösäännöt, menetelmät ja toimenpiteet riittäviksi. Vuonna 2019 tietosuoja-asiat olivat osa toimiston rutiineja.

Jäsenyydet, edustukset ja yhteistyö

Kalevalaseura-säätiö oli kertomusvuonna Armas Launis -seuran, Kansantaiderahaston, Kanteleliiton, Konserttikeskus ry:n, M. A. Castrénin seuran, Paikkarin torpan tuki ry:n, Sibeliuksen Seuran, Suomen Kotiseutuliiton, Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan, Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan, Tverin karjalaisten ystävät -yhdistyksen sekä Yrjö Kilpinen -seuran jäsen.

Säätiöllä on määräaikaiset edustajat Akseli Gallen-Kallelan Museosäätiön edustajistossa (Pekka Hako ja Ulla Piela). Kumpikin heistä osallistui säätiön edustajina Akseli Gallen-Kallelan Museosäätiön edustajiston sääntömääräiseen kevätkokoukseen 25.4. ja syyskokoukseen 21.11. Ulla Piela oli Akseli Gallen-Kallelan Museosäätiön edustajiston varapuheenjohtaja.

Ulla Piela oli myös SKS:n *Elias Lönnrotin kirjeenvaihto* -verkkajulkaisun ohjausryhmän puheenjohtaja: ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa. Avoin verkkajulkaisu Lönnrotin kirjeenvaihdosta avaa näkymän 1800-luvun keskeisten vaikuttajien työhön, ajatteluun ja verkostoihin.

Kalevalaseuran yhteistyökumppaneita olivat vuonna 2019 olivat Gallen-Kallelan museo, Juminkeko-säätiö, KalevalaFest ry, Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskus, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto, kustannusosasto ja tutkimusosasto sekä useat kulttuurintutkijat ja taiteilijat.

Henkilöstö ja toimisto

Uuden toiminnanjohtajan rekrytointi ja perehdyttäminen

Uuden toiminnanjohtajan haku käynnistyi Kalevalan päivänä 28.2.2019 ja päättyi 21.3.2019. Hakijoita oli kaikkiaan 42. Hallituksen 31.8.2018 nimeämässä valmistelutyöryhmässä oli viisi jäsentä: Kalevalaseuraa edustivat hallituksen puheenjohtaja Pekka Hakamies (työryhmän pj.), Pekka Hako ja Riitta Ojanperä. Muiksi asiantuntijoiksi työryhmään kutsuttiin Donner-instituutin johtaja, dos. Ruth Illman sekä Turun musiikkijuhlien toimitusjohtaja, VTM, MA Liisa Ketomäki. Työryhmä kokoontui viisi kertaa keskustelemaan valintaprosessista ja toiminnanjohtajalta vaadittavista ominaisuuksista,

perehtymään saapuneisiin hakemuksiin sekä haastattelemaan hakijoita. Ensimmäisellä kierroksella työryhmä haastatteli seitsemää hakijaa, toisella kolmea.

Hallitus hyväksyi kokouksessaan 20.5. 2019 valmistelutyöryhmän esityksen FT Niina Hämäläisen valitsemisesta Kalevalaseura-säätiön toiminnanjohtajaksi 1.9.2019 alkaen. Samassa kokouksessa päätettiin, että perehdyttämiskausi on neljä kuukautta: Ulla Piela ja Niina Hämäläinen työskentelivät yhdessä syyskuun alusta vuoden loppuun. Ulla Piela huolehti Niina Hämäläisen perehdyttämisestä säätiön asioihin ja toimintatapoihin.

Ulla Piela oli säätiön toiminnanjohtajana 17 vuotta (2002–2019). Hallitus järjesti läksiäisjuhlan Gallen-Kallelan museossa 1.11.2019 n. 50 kutsuvieraalle.

Henkilökunta

Kalevalaseura-säätiön toiminnanjohtajana oli vuonna 2019 FT Ulla Piela. FT Niina Hämäläinen, joka valittiin hänen seuraajakseen toukokuussa, aloitti työsuhteen ja työhön perehtymisen 1.9.2019. Piela ja Hämäläinen työskentelivät rinnatusten vuoden loppuun, jolloin Piela jäi eläkkeelle. Viestintäpalvelut ostettiin Tekstihuoltamolta, vastuullisena tekijänä FT Petja Kauppi.

Ilomantsissa sijaitsevan Nehvon vartion ylläpitoon, siivous- ja kunnostustöihin palkattiin tarvittaessa talonmiehenä toimivan Pekka Jeskasan lisäksi myös muita henkilöitä. Jeskanen luopui keväällä raskaimmista talonmiehen tehtävistä, ja hänen seuraajakseen valittiin Jouni Palviainen Ilomantsista.

Toimisto ja asiakaspalvelu

Toiminnanjohtaja vastasi hallituksen päätösten mukaisesti säätiön toiminnan suunnittelemisesta ja toteuttamisesta: valmisteli kokouksiin, tapahtumiin, hankkeisiin, julkaisuihin, hallintoon sekä talouteen liittyvät asiat. Tiedottaja palveli yhdessä toiminnanjohtajan kanssa asiakkaita sähköpostitse, puhelimitse ja kirjeitse sekä välitti tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista jäsenistölle ja tiedotusvälineille. Lisäksi hän osallistui Kalevalaseuran vuosikirjan viimeistelyyn, toimitti jäsen- ja uutiskirjeet sekä ylläpiti ja päivitti säätiön verkkosivuja, Facebook-sivustoa, Twitteriä ja Instagramia.

Toimisto sijaitsee säätiön omistamassa huoneistossa osoitteessa Mariankatu 7 C, Helsinki.

Asiakirja-arkisto ja käsikirjasto

Kalevalaseura-säätiön asiakirja-aineisto arkistoitiiin vuodelta 2019. Myös pöytäkirjojen asiasanahakemistot laadittiin vuodelta 2019. Säätiön käsikirjastoa kartutettiin *Kalevalaan*, kansanrunouteen ja suomalaiseen kulttuurihistoriaan liittyvällä tutkimuskirjallisuudella.

Kalevalaseura-säätiön vuonna 2012 vuokraamassa arkisto- ja varastotilassa (MJP-Kiinteistöt Oy, Hämeentie 157, Helsinki) on säätiön hallintoon ja talouteen sekä varsinaiseen toimintaan liittyvää aineistoa. Lisäksi varastossa on Kalevalaseuran vuosikirjoja sekä *Taitelijoiden Kalevala* -teosta.

Valokuvat

Digitaaliseen kuva-arkistoon kertyi valokuvia Kalevalan päivästä, avointen ovien tilaisuudesta, Kekriseminaarista ja Ulla Pielan läksiäisjuhlasta. Vuoden 2019 kuvia on yhteensä noin 200, joista luettelointivaiheessa seulotaan suuri osa pois niin että jäljelle jää edustava otos tilaisuuksista. Viimeksi mainittujen tilaisuuksien kuvallisesta dokumentoinnista huolehti valokuvaaja Ilkka Jukarainen työparinsa kanssa.

Kuvien seulonta ja luettelointi on aikaa vievää ja keskittymistä vaativaa työtä, joka on tärkeää mutta ei kiireellistä. Siksi tiedottaja tekee sitä muun aikataulun salliessa. Tällä hetkellä luetteloitavana on vuoden 2014 kuva-aineisto.

Kalevalaseura jäsentensä verkostona

Kalevalaseura-säätiön jäsenistöön kuuluu kunniajäseniä, kotimaisia jäseniä ja ulkomaisia jäseniä, jotka ovat ansioituneet *Kalevalaan* tai suomalaiseseen kulttuuriperintöön liittyvässä tutkimuksessa tai taiteessa.

Kalevalaseuran jäsenistö 2019

Vuonna 2019 hallitus ei kutsunut uusia kunniajäseniä. Vuonna 2019 Kalevalaseuralla oli yhteensä viisi kunniajäsentä: säveltäjä Kalevi Aho (2018), professori emeritus Seppo Knuuttila (2016), professori emeritus Heikki Laitinen (2018), professori Pekka Laaksonen (2007) sekä fil. tri Senni Timonen (2018).

Hallitus kutsui vuosikokouksessa säätiön uusiksi kotimaisiksi jäseniksi seuraavat seitsemän henkilöä:

FT Joonas Ahola
 FT Heidi Haapoja-Mäkelä
 Dos. Ruth Illman
 VTM, MA Liisa Ketomäki
 Kalevalamitan tuntija, riimittelijä Kalevi Koskela
 Kääntäjä Anders Larsson
 KTM Jussi Vaarnavuo

Ulkomaisiksi jäseneksi kutsuttiin PhD Yuko Ishin Tokiosta.

Vuoden päättyessä Kalevalaseura-säätiön jäsenistöön kuului yhteensä 497 henkilöä. Kotimaisia jäseniä oli 373 ja ulkomaisia 124.

Tapahtumien järjestäjä ja tukija

Kalevalaseura järjesti vuonna 2019 seuraavat tilaisuudet.

Kalevalan päivän tapahtumat 28.2.2019

Vuonna 2019 ns. *Uuden Kalevalan* (1849) ilmestymisestä tuli 170 vuotta. Tapahtuma huomioitiin Kalevalan päivän tapahtumissa, perinteisellä seppeleen laskulla Elias Lönnrotin patsaalla ja seminaarilla, jossa aiheena oli verkkojulkaisu *Avoin Kalevala*.

Seppeleenlasku Lönnrotin patsaalla

Kalevalaseuran hallitus laski perinteiseen tapaan seppeleen Elias Lönnrotin patsaalla Lönnrotin puistikossa. Puheen piti fil. tri Niina Hämäläinen aiheesta ”Kalevala nyt”. Musiikista vastasivat Anna-Kaisa Liedes, Sirkka Kosonen ja Timo Väänänen. Patsaalle oli kokoontunut n. 40 henkilöä.

Seminaari ”Ei se synny, synnyttämättä”

Seppeleen laskun jälkeen Kalevalaseura ja SKS järjestivät yhteistyössä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran juhlasalissa tilaisuuden, jossa esiteltiin verkkojulkaisu ”*Avoin Kalevala*. Kansalliseepoksen digitaalinen, kriittinen editio”. Editio mahdollistaa eepoksen ja sen kielen monipuolisen tietouden ja ymmärryksen niin suhteessa Elias Lönnrotin kirjalliseen toimitustyöhön, suulliseen runoperinteeseen kuin 1800-luvun aate- ja kulttuurihistoriaan.

Professori Lotte Tarkka luennoi tilaisuudessa aiheesta ”Maailman synty” ja kriittisen edition vastuullinen tutkija Niina Hämäläinen esitteli edition nykyvaihetta ja käyttömahdollisuuksia. Tilaisuuden alussa kuultiin myös verkkosivustoa rahoittaneiden tahojen, SKS:n pääsihteerin Tuomas M. S. Lehtosen, Kalevalaseuran toiminnanjohtajan Ulla Pielan ja Alfred Kordelinin säätiön

toimitusjohtajan Erik Båskin lyhyet puheenvuorot. Musiikista vastasivat Anna-Kaisa Liedes ja Timo Väänänen. Seminaariin osallistui lähes 100 henkilöä.

Kekrinpäivän seminaari – Kuviteltuja maailmoja

Kalevalaseura järjesti 1.11.2019 Gallen-Kallelan museossa perinteisen Kekrinpäivän seminaarin, jonka aiheena oli ”Kuviteltuja maailmoja”. Seminaarissa pohjustettiin vuonna 2020 ilmestyvää Kalevalaseuran vuosikirjaa *Tuolla puolen, siellä jossakin. Käsityksiä kuvitelluista maailmoista*.

Seminaarin avasi Pekka Hakamies kertomalla kekriperinteestä Suomessa, jonka jälkeen Ulla Piela esitteli uuden Kalevalaseuran vuosikirjan (98) *Eurooppa, Suomi, Kalevala. Mikä mahdollisti Kalevalan?* ja Niina Hämäläinen Kalevalaseuran hallituksen päätöksen Kekrinpäivän tunnustuspalkintojen saajista vuonna 2019.

Seminaarissa esitelmöivät professori Lotte Tarkka (Kuvittele maailman synty), FL Arja Ahlqvist (Läpikiven kautta tuonpuoleiseen), FT Pasi Enges (Oudolla tavalla eksyksissä), FL Merja Leppälahti (Kalevala sekundaarimaailmana) sekä FM Toni Saarinen (Salaliiton synkkä maailma). Seminaarin päätteeksi tutustuttiin Aleksanteri Ahola-Valon (1900–1997) taiteeseen ja ajatteluun. Museonjohtaja Tuija Wahlroos ja näyttelypääällikkö Anne Pelin esittelivät näyttelyn *Tie arvoelämään – Aleksanteri Ahola-Valo*. Seminaariin osallistui lähes 60 henkilöä.

Tutkimuksen tukija ja julkaisija

Kalevalaseura julkaisi 98:n Kalevalaseuran vuosikirjan *Eurooppa, Suomi, Kalevala. Mikä mahdollisti Kalevalan?*, valmisteli kahta seuraavaa vuosikirjaa sekä osallistui asiantuntijana Aksel Gallen-Kallelan ja Johannes Öhquistin kirjeenvaihdon transkriptointiin ja kirjeenvaihdon julkistamissuunnitelmiin verkossa.

Eurooppa, Suomi, Kalevala. Mikä mahdollisti Kalevalan? Kalevalaseuran 98. vuosikirja

Minkälaisista aatteellisista ajattelutavoista ja vaikutteista Kalevala sai alkunsa ja mallinsa? Kalevalaseuran 98. vuosikirjassa (toim. Ulla Piela, Pekka Hakamies ja Pekka Hako, 362 s., SKS) pohditaan valistuksen, romantiikan, uushumanismin ja nationalismien vaikutuksia Kalevalan syntyyn. Teoksessa käsitellään myös Lönnrotin *Kalevalassa* toteuttaman kieli-ideologian taustoja ja merkityksiä suomalaisuuden myyttiä rakennettaessa.

Ulla Pielan kirjoittaman johdannon lisäksi kirjassa on 12 artikkelia. Kirjoittajat ovat Satu Apo, Heidi Haapoja-Mäkelä, Niina Hämäläinen, Teppo Jokinen, Kati Kallio, Tuukka Karlsson, Ismo Korteniemi, Asko Nivala, Heli Rantala, Juhana Saarelainen, Eila Stepanova ja Lotte Tarkka. Vertaisarvioitun teoksen artikkeleiden viimeistelyyn ja oikolukuun osallistui myös Kalevalaseuran tiedottaja Petja Kauppi.

Kirjassa on neljä lukua. Ensimmäisessä luvussa ”Aatteelliset vaikutteet ja suunnannäyttäjät” syvennytään sekä *Vanhaan* että *Uuteen Kalevalaan* vaikuttaneisiin aatteisiin, ideologeihin ja auktoriteetteihin. Toisessa luvussa ”Runoa määrittelemässä ja tavoittelemassa” paneudutaan varhaisten kansanrunojulkaisujen malleihin, niiden ideologisiin merkityksiin sekä runolaulajien keinoihin omaksua ja muunnella runoja. Kolmannessa luvussa valikoima Elias Lönnrotin kirjeenvaihdosta kertoo, minkälaiset kysymykset askarruttivat häntä ja hänen tutkijatovereitaan *Vanhan* ja *Uuden Kalevalan* työstämisessä. Viimeisessä luvussa ”Siperiassa” on luettavissa ensimmäistä kertaa suomeksi Johan Reinhold Bergstadin päiväkirja tutkimusmatkalta Siperiaan, jossa hän kulki yhdessä M. A. Castrénin kanssa vuosina 1845–1846.

Tuolla puolen, siellä jossakin. Käsityksiä kuvitelluista maailmoista. Kalevalaseuran 99. vuosikirja

Toimintavuonna valmisteltiin vuonna 2020 ilmestyvää vuosikirjaa (toim. Ulla Piela ja Petja Kauppi, SKS), jossa tarkastellaan *tuolle puolen* ja *sinne jonnekin* liittyviä mielikuvia ja käsityksiä. Artikkeleissa pohditaan mm., minkälaisissa yhteyksissä kuvitelmista kerrotaan, minkälaisiksi kuvitellut maailmat

kuvataan, ketkä niitä asuttavat ja mitä niissä tapahtuu. Kirjassa pohditaan myös, mitä nämä eletyn ja kuvitellun todellisuuden säikeistä punotut kertomukset opettavat, mistä ne varoittavat ja miten ne lohduttavat sekä sitä, millaisin kysymyksin ja oletuksin *tuolle puolen* kuviteltuja todellisuuksia tulisi lähestyä ja tulkita niin, että niiden viestit toivon mahdollisuuksista välittyisivät myös tälle puolen.

Kirjan toimitustyö tehdään keväällä 2020, ja se ilmestyy loka-marraskuun vaihteessa.

Oi paradigma! Näkökulmia tieteen periaatteisiin ja käsityksiin Krohneista nykypäivään. Kalevalaseuran 100. vuosikirja

Myös Kalevalaseuran 100:tta vuosikirjaa valmisteltiin. Vuosikirja juhlistaa 100-vuotista taivaltaan vuonna 2021 pureutumalla tieteen tekemisen vallitseviin ja alati muuttuviin paradigmoihin sekä paradigmojen työkaluun, metodiin. Evolutionistinen tiedon käsitys määritti tiukasti folkloristiikan tutkimusta sen ensimmäiset vuosikymmenet, mutta Kalevalaseuran vuosikirjan ensimmäisen numeron ilmestyessä vuonna 1921 tieteen tekeminen alkoi suuntautua kohti kulttuuria kokonaisvaltaisemmin ymmärtävää tutkimusotetta.

Kirjan toimittavat Niina Hämäläinen ja Petja Kauppi. Se julkistetaan loka-marraskuun vaihteessa 2021 järjestettävässä juhlassa Kalevalaseuran vuosikirja 100 vuotta.

Akseli Gallen-Kallelan ja Johannes Öhquistin kirjeenvaihdon digitointi- ja tutkimushanke

Kalevalaseura käynnisti vuonna 2017 yhteistyössä Gallen-Kallelan Museon kanssa hankkeen Akseli Gallen-Kallelan ja taidekriitikko Johannes Öhquistin kirjeenvaihdon julkaisemiseksi verkkojulkaisuna. Kirjeet ovat Kalevalaseuran, Gallen-Kallelan Museon ja Kansallisarkiston omistamia. Verkkojulkaisu toteutetaan kirjeenvaihdon dialogisuuteen perustuen.

Kirjeenvaihdon ensimmäinen intensiivinen kausi ajoittuu 1890-luvun loppupuolelle, jolloin Gallen-Kallelan työvire oli parhaimmillaan: Kalelassa syntyivät suuret Kalevala-teokset sekä suomalaisen taidegraafikan ja taidekäsityön ensimmäiset herkätkokeilut, samalla kun valmistauduttiin Pariisiin maailmannäyttelyyn 1900. Kirjeenvaihto tarjoaa näkökulman ajanjaksoon, jolloin maamme taide-elämä uudistui voimakkaasti sulauttaen kotimaisia aiheita ja kansanperinnettä kohtaan tunnettua innostusta yhteen kansainvälisten taidevirtausten kanssa.

Öhquistin asiantuntija fil. tri Teppo Jokinen on transkripoinut vuosien 2018 ja 2019 aikana koko kirjeenvaihdon (yli 100 kpl). Transkriptiot on tehty siksi, että kirjeet saadaan jukaistua verkossa. Ne muokataan Gallen-Kallelan Museon projektina vuonna 2020 xml-tiedostoiksi, jonka jälkeen ne koodataan Omeka-alustalle halutunlaiseksi SKS:n, Kalevalaseuran ja Gallen-Kallelan Museon yhteiseksi verkkojulkaisuksi.

Taiteellisten tulkintojen mahdollistaja

Vuonna 2019 Kalevalaseura tuki taloudellisesti kolmea tahoja, joiden toiminta liittyi *Kalevalan* tai suomalaisen kulttuuriperinnön taiteellisiin tulkintoihin:

- Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus (Etnogaala 2019),
- KalevalaFest ry (Kalevala elävänä ja kuolleena -cd, klubisarja)
- taiteilija Enrico Mezzone (taiteellinen työskentely: valtava piirros, jossa yhdistyvät *Kalevalan* ja Dante Alighierin *Jumalaisen näytelmän* hahmot).

Lisäksi Kalevalaseura tuki Jääkaruselli-tapahtumaa Lohjalla Kirmusjärvellä Kalevalan päivän tienoilla (Janne Käpylehto).

Apurahojen ja tunnustuspalkintojen myöntäjä

Kalevalaseura myönsi vuonna 2019 kaksi apurahaa post doc -tutkimukseen sekä Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot.

Apurahat

Kalevalaseura julisti Kalevalan päivänä 28.2.2019 haettavaksi apurahan post doc -tutkimukseen *Kalevalan*, kalevalamittaisten kansanrunojen ja -laulujen sekä muun *Kalevalaan* liittyvän suullisen ja kirjallisen perinteen vaikutuksista suomalaisuuden myyttiin. Tutkimus saisi kohdistua myös kalevalamittaisen runon poetiikkaan, historiaan tai sen elämään omassa kulttuurikontekstissaan. Apurahahaku oli avoinna 28.2.–30.5.2019.

Kalevalaseuran hallitus päätti kokouksessaan 10.6.2019 myöntää kolmivuotisen post doc -apurahan fil. tri Joonas Aholalle. Hänen tutkimuksensa otsikko on ”Neuvostokalevalainen runous: Rahvaanrunon muoto, sisältö ja merkitys Stalinin ajan Neuvosto-Karjalassa”. Toisen, kolmen kuukauden mittaisen post doc -apurahan Kalevalaseuran hallitus myönsi 31.8.2019 FT Katja Kontturille Jyväskylän yliopistosta. Hänen tutkimusaiheensa on ”Kalevalan visuaalinen kuvasto ja suomalaisuuden myytti suomalaisessa nykysarjakuvassa”.

Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot

Kalevalaseuran hallitus myönsi Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot yhdeksälle suomalaisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön parissa ansioituneelle tutkijalle, taiteilijalle, asiantuntijalle sekä perinteentaitajalle ja -tallentajalle. Palkinnot jaettiin 1. marraskuuta Espoossa Gallen-Kallelan museossa järjestetyssä kekripäivän tapahtumassa. Kuhunkin palkintoon kuului myös taiteilija Leena Lehdon tekemä Kalevala-aiheinen, uniikki keraaminen taide-esine sarjasta ”Tulesta tulleet”.

Arvokkaasta ja pitkäjänteisestä työstä tieteen tai taiteen parissa palkittiin FT, dosentti Lauri Harvilahti, Helsinki, FT, dosentti Anne Heimo Turusta ja metsäurakoitsija Pasi Heikkinen Liperistä. Nuoren tutkijan palkinnon sai FT, MuM Heidi Haapoja-Mäkelä Helsingistä. Perinteen taitajien ja tallentajien palkinto annettiin Anna-Maija Helinille Helsingistä, sahatyömies Ohto Huikurille Kittilästä, emäntä Kerttu Karhulle Kauhajoelta, koneteknikko Aimo Korkalalle Helsingistä sekä tietokirjailija Liisa Kaskelle Helsingistä.

Kalevalaseura on jakanut Kekrinpäivän tunnustuspalkintoja suomalaisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön parissa ansioituneille henkilöille vuodesta 1965 lähtien.

Kalevalan kääntäjien tukiverkosto

Vuonna 2019 Kalevalaseuraan ei tullut tietoja uusista *Kalevalan* käänöksistä. Kalevalaseuraan kerättyjen tietojen mukaan *Kalevala* on käännetty ja julkaistu 57 kielelle ja monille kielille useita kertoja: kaikkiaan julkaistuja käänöksiä on tiedossamme 254. Luvussa ovat mukana sekä osittaiset että kokonaiset runo- ja proosamuotoiset käänökset.

Kalevalaseura antaa *Kalevalan* kääntäjille asiantuntija-apua ja opastusta *Kalevalan* lähteistä ja runotulkinnoista sekä kokoaa käännöksiin liittyvää materiaalia. Säätiö tekee yhteistyötä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjaston kanssa *Kalevalan* käännösten bibliografian ylläpitämisessä sekä Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskuksen FILIn kanssa *Kalevalan* käännöksiin liittyvissä rahoituskysymyksissä.

Tiedonvälittäjä

Kalevalaseuran tiedotuksen kulmakivet ovat jäsen- ja uutiskirje, verkkosivut, sosiaalinen media ja lehdistötiedotteet. Erityisesti kirjeet, verkkosivut ja sosiaalinen media ovat kiinteästi yhteydessä toisiinsa: seuran tapahtumista ja julkaisuista tiedotetaan monikanavaisesti.

Jäsenkirjeet

Sähköinen jäsenkirje lähetettiin vuonna 2019 neljä kertaa. Jäsenkirjeellä oli vuoden loppuun mennessä 312 vastaanottajaa.

Uutiskirjeet

Uutiskirje on tarkoitettu laajalle yleisölle, muille kuin Kalevalaseuran jäsenille. Uutiskirje tehdään jäsenkirjeen tavoin MailChimp-ohjelmalla. Uutiskirje vastaa sisällöltään jäsenkirjettä, jäsenasioita lukuun ottamatta. Vuonna 2019 lähetettiin neljä uutiskirjettä, ja vuoden loppuun mennessä kirjeellä oli 117 tilaajaa.

Laajojen jäsen- ja uutiskirjeiden lisäksi vuonna 2019 lähetettiin myös yksittäisiä tapahtumia koskevia kutsuja ja muistutuksia sekä pelkästään jäsenille että jäsenille ja uutiskirjeen tilanneille ei-jäsenille. Näillä pyrittiin lisäämään kiinnostusta Kalevalaseuran tapahtumia kohtaan ja muistuttamaan muun muassa ilmoittautumisesta.

Lehdistötiedotteet

Tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista välitettiin jäsenistön lisäksi yhteistyökumppaneille ja medialle. Jokaiselle tapahtumalle määriteltiin kohderyhmä, jolle tiedote median ja yhteistyökumppaneiden lisäksi toimitettiin.

Verkkosivut

Kalevalaseuran verkkosivuja osoitteessa www.kalevalaseura.fi päivitettiin vuonna 2019 säännöllisesti. Verkkosivujen kävijämääriä seurattiin Google Analytics -työkalulla. Tässä raportissa on käytetty parametria "page views". Koko vuonna sivustolla oli noin 60 800 sivulatausta (vuonna 2018 luku oli noin 48 800 sivulatausta, vuonna 2017 noin 56 400 ja vuonna 2016 sivulatauksia oli 48 300). Etusivun jälkeen suosituimmat sivut koskivat – edellisen vuoden tapaan – Elias Lönnrotia, Kalevalaseuraa ja *Kalevalan* käännöksiä.

Kalevalan kulttuurihistoria -sisarsivu

Kalevalan kulttuurihistoria -teos (toim. Ulla Piela, Seppo Knuuttila ja Pekka Laaksonen, SKS) ilmestyi vuonna 2008, ja seuraavana vuonna julkaistiin sen verkkoversio (<https://kaku.kalevalaseura.fi/>), joka palveli ansiokkaasti kymmenen vuotta. Vuonna 2019 Kalevalan kulttuurihistoria -sivusto uudistettiin teknisesti, mikä mahdollisti vanhojen artikkeleiden päivittämisen ja uusien julkaisemisen. Uudistus toi KaKun visuaalisesti ja teknisesti samalle tasolle sisarusarjaan kuuluvien Taiteilijoiden Kalevala- ja Kalevala maailmalla -sivustojen kanssa.

Sivustolla *Kalevalan* kulttuurihistoriaa tarkastellaan viidestä toisiinsa liittyvästä näkökulmasta: *Kalevala* ja kansanrunous, *Kalevala* taiteessa, kansallinen *Kalevala*, kertautuva *Kalevala* ja poliittinen *Kalevala*. Uudistetulle sivustolle päivitetään tulevaisuudessakin uusia, ennen julkaisemattomia verkkoartikkeleita tarpeen mukaan. Vuoden 2019 aikana sivustolla oli 10000 sivulatausta. Vierailuimmat sivut käsittelivät *Kalevalan* syntyä ja Kalevala-taidetta.

Taiteilijoiden Kalevala -sisarsivu

Tammikuussa 2015 julkaistulle Taiteilijoiden Kalevala -sivustolle on dokumentoitu kaikki Taiteilijoiden Kalevala -hankkeet kuvin, sanoin sekä liikkuvan kuvan ja ääninäytteiden avulla. Sivut ovat osoitteessa taika.kalevalaseura.fi. Ensimmäisenä vuonna sivustolla oli peräti 7900 sivulatausta, vuonna 2016 yht. 5200, vuonna 2017 noin 6400, vuonna 2018 n. 6 900 ja vuonna 2019 yht. n. 5800 sivulatausta.

Kalevala maailmalla -sisarsivu

Kalevala maailmalla -sisarsivu julkaistiin helmikuussa 2016. Sivuston päätoimittajana toimi FT Petja Kauppi, ja työn taustamateriaalina käytettiin Kalevalaseuran vuonna 2012 tuottamaa ja Kaupin toimittamaa teosta *Kalevala maailmalla. Kalevalan käännösten kulttuurihistoriaa* (SKS). Sivusto esittelee *Kalevalan* käännöksiä ja kääntäjiä. Vuonna 2017 sivulatauksia oli noin 2800. Vuonna 2018 sivuston Google Analytics -seurannassa oli ongelmia, joten kävijätiedot jäivät puutteellisiksi. Vuonna 2019 sivulatauksia oli noin 5000.

Blogi Myyttinen preesens. Ajankohtaista Kalevalasta, kulttuurista, tutkimuksesta ja taiteesta
Toukokuussa 2018 avatussa blogissa julkaistiin vuonna 2018 viisi kolumnia ja vuonna 2019 kymmenen. Kirjoittajat vuonna 2019 olivat Pasi Enges, Pekka Hakamies, Pekka Hako, Antti Huntus,

Helmi Järviluoma-Mäkelä, Heikki Laitinen (2), Kaarina Koski (2) sekä Sinikka Vakimo. Ks. <https://kalevalaseura.fi/category/blogi/>.

Kalevala-tietoa englanniksi

Verkkosivustolla *Kalevalaa* englanniksi esittelevää tekstiä täydennettiin 4.2.2019 julkaisemalla osia Irma-Riitta Järvisen *Kalevala Guide* -kirjasta, ks. <https://kalevalaseura.fi/en/about-kalevala/>. Kirjasta toimitettiin verkkoversiota varten osia artikkeleista, joissa käydään läpi *Kalevalan* juoni pääpiirteissään, runojen tärkeimpiä henkilöitä Ainosta Väinämöiseen sekä *Kalevalan* maailmankuvan merkkipaaluja. Oman osionsa saavat myös Elias Lönnrotin työ *Kalevalan* kokoonpanijana ja runolaulajat.

Sosiaalinen media

Sosiaalinen media on olennainen osa Kalevalaseuran tiedotusta suurelle yleisölle. Vuonna 2019 Facebookin rinnalla Kalevalaseuran tilaisuuksista ja tapahtumista kerrottiin myös Kalevalaseuran Instagram-tilillä <http://instagram.com/kalevalaseura>. Kalevalaseuralle perustettiin lisäksi Twitter-tili <https://twitter.com/kalevalaseura>, jota on kuitenkin käytetty vain harvakseltaan.

Kalevalaseuran Facebook-sivuilla (www.facebook.com/kalevalaseura) kerrotaan aktiivisesti – lähes päivittäin – Kalevalaseuran ja muiden alan toimijoiden ajankohtaisista tapahtumista ja julkaisuista. Tämä media mahdollistaa myös keskustelun, ja sähköpostien lisäksi Facebook onkin se väylä, jota suuri yleisö käyttää *Kalevalaa* tai Kalevalaseuraa koskeviin kysymyksiin ja kommentointiin. Facebook-sivun postaukset pyritään pitämään sellaisina, että ne herättäisivät lukijan mielenkiinnon ja pitäisivät Kalevalaseuran helposti lähestyttävänä. Kertomusvuoden loppuun mennessä Kalevalaseuran Facebook-sivulla oli 1691 tykkääjää. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli noin 200 (edellisvuonna kasvu oli noin 100). Vuonna 2019 otettiin käyttöön myös maksulliset Fb-mainoskampanjat erityisesti tapahtumien markkinoinnissa ja silloin, kun kalevalaseura.fi-sivustolla julkaistiin uusi blogikirjoitus. Näin tavoitettiinkin moninkertainen määrä lukijoita verrattuna niihin Fb-julkaisuihin, joita ei mainostettu. Mainostetusta Fb-julkaisusta myös klikkauduttiin lukemaan esimerkiksi julkaistua blogikirjoitusta, niin kuin oli tarkoituskin.

Instagram-palvelussa Kalevalaseura sai vuoden 2019 loppuun mennessä 513 seuraajaa. Instagram-postauksissa nostettiin esiin Kalevalaseuran sivustosisältöjä erityisesti uudistetulta Kalevalan kulttuurihistoria -sivustolta ja blogista. Lisäksi sitäkin käytettiin tapahtumien markkinointiin.

Mediaseuranta

Kalevalaseuran verkkosivuilla on nähtävillä uutisvirta, johon valitaan verkkomediassa julkaistuja *Kalevala*- ja Kalevalaseura-aiheisia uutisia. Mediaseuranta ostetaan Meltwater News -palveluntarjoajalta. Palvelun avulla on mahdollista seurata *Kalevalasta* käytävää keskustelua ja tapahtumia niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Meltwater haravoi sekä sanomalehdistöstä että sosiaalisesta mediasta viittauksia *Kalevalaan* ja Kalevalaseuraan liittyviin asioihin.

Vuoden aikana Kalevalaseuran lähettämiä tiedotteita julkaistiin jonkin verran uutismediassa, mutta erityisesti ne levisivät sosiaalisessa mediassa, pääasiassa Facebookissa. Kertomusvuonna, kuten aikaisempinakin vuosina, selkeät piikit Kalevalaseuran näkyvyydessä olivat Kalevalan päivän ja kekrinpäivän aikaan. Noina päivinä myös kalevalaseura.fi -sivuston kävijämäärä kasvoi huomasti.

Mediaseurannan mukaan vuoden 2019 huippujutut *Kalevalan* ja Kalevalaseuran kannalta liittyivät Juha Hurmeen ja Tuomari Nurmion KalevalaFest -hankkeeseen, joka on saanut palstatilaa suurissa päivälehdissä ja muussa mediassa.

Nehvon vartio

Kalevalaseura-säätiö omistaa Ilomantsin Nehvonniemen kylässä Nehvon vartio -nimisen kiinteistön. Se on tarkoitettu työskentely- ja virkistyspaikaksi henkilöille, jotka edistävät suomalaista

kulttuuriperintöön ja *Kalevalaan* liittyvää tutkimusta ja taidetta. Kiinteistö käsittää päärakennuksen, pihasaunan, varastorakennuksen ja ns. asuntolarakennuksen, jossa on kaksi kaksiota.

Kiinteistöstä vuokrattiin kertomusvuonna 14 kertaa joko päärakennus tai kaksio: kolmesta päivästä viikkoon viihtyviä asukkaita oli noin 35. Toinen kaksioista oli kahden viikon ajan taiteilijan residenssinä.

Nehvon vartiassa tehtiin syksyllä 2019 selvitys jätevesijärjestelmän muuttamisesta jätevesiasetuksen mukaiseksi. Muutostyöt tehdään keväällä 2020.

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Kalevalaseura varallisuutta omistavana säätiönä

Säätiön sijoituksia hoidetaan taloustoimikunnan hallitukselle tekemien suositusten perusteella, hallituksen hyväksymän sijoitussuunnitelman puitteissa. Sijoitussalkun riskitasoa on tietoisesti madallettu lisäämällä kansainvälistä hajautusta ja pienentämällä kotimaisen osakesalkun osuutta omaisuudessa varmistamalla kuitenkin, että salkusta saatava vuotuinen tuotto pysyy riittävän suuruisena toiminnan rahoittamiseksi. Tärkeänä pidetään myös sijoitusten matalaa kustannustasoa sekä vastuullista sijoittamista.

Vuosi 2019 osoittautui lopulta yllätyksellisen positiiviseksi. Vuoden 2018 lopun kurssilasku ei ennakoanut menestystä vuodelle 2019. Osakemarkkinoiden odotukset olivat häilyvät, lähinnä sen vuoksi, että keskuspankkien odotettiin jatkavan korkojen nostoja. Tämä ei lopulta toteutunutkaan, vaan tilanne kääntyi kansainvälisen epävarmuuden ja kauppasodan kautta täysin päinvastaiseksi. Sekä Yhdysvaltain keskuspankki Fed että EKP päätyivät lopulta jopa alentamaan korkotasoa hivenen. Kalevalaseura-säätiön sijoitussalkun arvo oli vuoden 2018 lopussa €10.109.899,- ja vastaavasti vuoden 2019 lopussa €11.501.286,- markkina-arvoilla mitattuna. Vuoden 2019 aikana salkun markkina-arvo kasvoi €1.391.387,-. Salkun tuotto oli 16,1 %. Salkun osakkeiden tuotto oli 26,4 %; kotimaiset osakkeet tuottivat 28,8 %, maailmanosakkeet 22,8 % ja kehittyvien talouksien osakesijoitukset 28,7 %.

Korkosijoitusten tuotto oli aavistuksen positiivinen (0,2%) ja kiinteistöjen osuus vastaavasti laskentatavasta johtuen negatiivinen (-0,2%). Yksittäisistä sijoituksista parhaan tuoton antoi Huhtamäki Oy: osake (+56,6%) ja heikoin oli Nokian osake (-33%). Vuoden 2019 aikana salkusta realisoitui pääomavoittoja €388.000 (Amer) ja osinkotuotot olivat €242.479. Kaikkiaan vuosi oli hyvin myönteinen tuottojen suhteen. Salkun uudelleen strukturointi on edelleen kesken.

Vuoden 2020 näkymät ovat edelleen epävarmat. Salkun muokkaus toteutetaan loppuun kevään kuluessa. Markkinanäkymät ovat hieman hankalat; Lähi-Itä, USA:n presidentinvaalit ja nyt puhjennut koronavirus-epidemia aiheuttavat huolta sijoittajissa. Toisaalta korkotaso on edelleen hyvin matala, ellei olematon, ja keskuspankit jatkavat likviditeetin pumppausta markkinoille. Tämä tarkoittaa kohtuullisia aikoja osakesijoittajille, ei siksi että näkymät olisivat hyvät, vaan vaihtoehtojen puuttumisen takia. Kuitenkin riskit voimakkailla liikkeillä ovat kasvussa.

Säätiön varsinainen toiminta rahoitettiin tilivuonna pääosin sijoitustoiminnan tuotoilla. Varsinaisen toiminnan tuotot olivat **2 348** euroa (vuonna 2018 ne olivat 2 424 euroa) ja kulut **329 126** euroa (vuonna 2018 ne olivat 323 385 euroa). Suurimmat kuluerät olivat henkilöstökulut **104 304** euroa (83 859 euroa), tapahtuma- ja hankekulut **32 171** euroa (32 541 euroa), julkaisu, tutkimus- ja tiedotuskulut **71 769** euroa (102 659 euroa), muut kulut (toimisto- ja hallintokulut) **680 87** euroa (62 329 euroa). Tunnustuspalkintoina jaettiin **49 000** euroa (38 000 euroa). Poistoja tehtiin **3 794** euroa (3 998 euroa). Kulujäämä oli yht. **327 778** euroa (320 961 euroa).

Säätiön sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot olivat tilivuonna yht. **735 027** euroa (364 778 euroa). Niistä osinkotuotot olivat **165 077** euroa (162 393 euroa), korkotuotot **5 306** euroa (3 993 euroa), voitto-osuudet **77 410** euroa (137 557 euroa), arvopapereiden myyntivoitot **388 323** euroa (9 320 euroa) ja vuokratuotot **11 772** euroa (10 550 euroa). Edellisvuosina tehdyistä arvonalennuskirjauksista voitiin palauttaa **87 138** euroa (40 963 euroa).

Sijoitustoiminnan kulut olivat yht. **53 475** euroa (169 561 euroa). Niistä yhtiövastikkeet ja muut huoneistokulut olivat **4 027** euroa (5 570 euroa), sijoitusten arvonalennukset **2 381** euroa (89 337 euroa), sijoitustutkimus **12 896** euroa (0,00 euroa), toimiston korjauskulut **26 263** euroa (0,00 euroa) sekä muut kulut **7 908** euroa (7 858 euroa). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos oli **681 552** euroa (195 217 euroa).

Tilivuoden koko toiminnan ylijäämä oli **354 774** euroa (-125 744 euroa). Säätiön sijoitusarvopapereiden kirjanpitoarvo 31.12.2019 oli **4 241 536** euroa (4 255 624 euroa) ja markkina-arvo **7 410 854,31** euroa (6 519 877 euroa). Säätiön omien pääomien määrä 31.12.2019 oli **7 393 338** euroa (7 038 770 euroa). Vieras pääoma **43 181** euroa (17 074 euroa) koostui osto- ja siirtovelosta.

Kalevalaseura-säätiö ei saanut tilivuonna rahalahjoituksia.

Kalevalaseura-säätiö jatkaa edelleen yleishyödyllistä toimintaansa taloudellisten mahdollisuuksiensa mukaisesti. Säätiö osallistuu hankkeisiin, joiden tavoitteena on säätiön sääntöjen mukaisesti edistää suomalaiseen kulttuuriperintöön ja *Kalevalaan* liittyvää tieteellistä ja taiteellista toimintaa.